

SNAŽNI PLANETI

V.

Šestega maja. Zjutraj razpravljaj s Schwartzom. Dal mi je pol sendviča, od dveh, ki mu jih je žena pripravila za kosilo. Preprosto je kosil med najinim razgovorom. Sklenil, da si moram vbiti v glavo nekaj reči o teh ljudeh. Prvič: kar počno, počno resno, meni se seveda zdi malce smešno. Začeli smo sami, pravi, vzgojili skupino desetih ljudi... marsikdo od njih bo vse skupaj pozabil — pozabil, kar smo počeli ob četrtek popoldne, vendar bo kdo od njih vztrajal, pripotoval na svoje delovno mesto tisoč kilometrov proč in razširjal... Ideja je fantastična: sveta ni mogoče spremeniti na silo, spremeniti je mogoče ljudi, postanejo lahko dobri, v sebi lahko zatrejo sovražstvo in nestrpnost... Cela zgodba o grupni terapiji... To delajo z neverjetno resnobo. Schwartz jih je najbrž petdeset, siv, majhen, široka usta ima, to vidim, ko zbaše ves kruh naenkrat, tip, ki so mu vseč zelo mlade in okroglooke študentke, ne da bi kaj resnega ukrenil, vendar pase oči in prime te za roko, poboža, pogladi še z glasom, kot da ga je ena sama trpeča izkušnja. Verjame vse, tudi če mu rečeš, da so ti prejšnji večer nenadoma pomrli vsi sorodniki, da si iznašel perpetuum mobile ali kaj. Ob četrtek popoldne. Sedejo blazno resno in se menijo, kako bo tekel svet čez sto let. Takle Schwartz, poštni uradnik, carinik, štacunar ti razmišlja o tem, kako bojo lepega dne zapredavali obupancem, ki so na tem, da storijo kolektivni samomor.

Jurija se komaj spominja, ve, da je bil vpisan na oddelku, celo obraza se spomni, ko mu pokažem fotografijo, vendar kaj več je že pietetno besedovanje, nekakšno prazno politiziranje. Poskusim tudi z onimi besedami. Nasmehne se, nato se zresni... to je grozno važna stvar, reče, to morate odkriti, na tem morate delati!

Vožnja domov je običajna. Sam sebi se zdim osel, da sem se preselil tako daleč, da obnavljam iste reči. Pokrajina, kot bi se vrtel v krogu, petkrat isti kos. Razdalja je vprašanje zmožnosti za prenašanje ponovitev. Vsakih deset kilometrov se ponovijo enaka križišča, enaki kopičasti holmi, enaki znaki, stavbe, bencinske črpalke... Jurijev dnevnik sem dal preslikati, en izvod sem skril v svoj predal na univerzi.

Poštni nabiralnik je vseboval eno samo pismo. Bilo je moje lastno. Že tretje po vrsti. »Naslovnik neznan«. Težkal sem pismo v roki in šel gor. Iz Loreninega stanovanja je spet dišalo po čebuli, pa ni bilo prijetno. Po čebuli diši neprijetno, kadar se ustali in postara, ko ostane na nepomitem krožniku ali kozici. Lorena je bila nasmejana, pove, da je dopoldne v stanovanju večkrat zvonil telefon.

Zahvalim se, vstopim, nevljudnost in besedna skopost se ji zrcali na obrazu isti trenutek, ko je izrečena. Ena tistih, ki verjame, da bi se morali veseliti sožitja in da dela za veliko stvar. Pismo me je pošteno razjezilo. Poslal sem ga bil pred tremi tedni na naslov, ki sem si ga vestno zapisal v koledar: Profesor Štefan Radič, Obrežna 8. Nemo-goče, da ga ne bi poznali, ali pa bi se nenadoma preselil. Obiskal sem ga pozno jeseni. Čudežne stvari se dogajajo. Enako se je godilo pismoma Potočniku in dr. Brezigarju. Izključil sem že možnost, da bi bila policijska zarota: v pismih sem pisal o družinskih in strokov-nih rečeh. Zdaj sem pomislil, da bi lahko bila višja policijska zarota, nekako politična reč. Le zakaj bi se me hoteli lotiti na tak preprost način... ti dogodki vendar ne bojo vplivali na moje delo, in ko se vrnem, lepo obiščem vse po vrsti in bo čudenja pa smeha... Sklenil sem, da pišem Branetu na sekretariat. Pisma tako visokemu uradniku si menda ne bodo upali zavrniti s preprostim poštnim trikom. V pi-smu razložim Branetu vse po vrsti. Zatresle so se mi roke, šel sem v hladilnik po pijačo, nato sem sedel k stroju in napisal pismo:

Tovariš Branko Dobrila, Sekretarit za notranje zadeve...

Dragi Brane,

pišem Ti v zvezi s pojavom, o katerem menim, da ga boš znal pojasniti edinole Ti. Kot veš, sem tu v inozemstvu s posebno nalogo, akademija me je nagradila s štipendijo, ki naj bi mi omogočila, da končam roman, ki sem jim ga v osnutku predložil za lanski natečaj. Moje delo je zbiranje informacij o pokojnem Juriju Bergerju, ki nam je zapustil edinole dnevnik. O tem so pisali časopisi, gotovo veš vse, pa mi ni treba na dolgo razlagati. Vzel sem ta dnevnik za izhodišče svojega romana. Rekel boš, da se mi je preprosto stožilo po domu. Ni samo to, pisal sem trem ljudem, ki mi lahko s svojimi napotki bistveno pomagajo: Potočniku, poznaš ga, predsednik našega društva je že nekaj let, dr. Brezigarju, ki je psihiater in mi razvozlava vrsto ugank, ki so v tekstu pokojnega Bregarja. Končno sem pisal še profe-sorju Radiču. Vsa tri pisma so se vrnila z žigom »Naslovnik neznan«. Gotovo gre za pomoto in slučaj. Ljudje, o katerih Ti pišem, so slavne osebnosti, pomembni javni delavci, dvomim, da so se prav v tem kratkem času, kar me ni, izgubili v popolno anonimnost... Prosim Te, da raziščeš primer in mi čimprej sporočiš, kaj je z zadevo. Sumim, da se je nadme spravil kak poštni birokrat ali primitiven udbaš. Hvaležen Ti bom za vsako sporočilo, čeprav bi me poučil, da se motim. Hvala. Lep pozdrav ženi in Tebi. Tvoj

Miha Puppis.

Zalepil sem pisanje in se takoj odpravil na pošto. Na poti nazaj sem si nekako pomirjen kupil steklenico francoskega vina. Povabil sem Loreno in par iz gornjega stanovanja na kozarček. Pogovarjali smo se pozno, da je bilo vse zakajeno in je vonj alkohola pregnal zoprni, postani čebulni vonj.

Osmega maja. Sobota. Vse po običajnem redu. Zvečer party pri zgornjih sosedih. Prišli profesorji, znanci. Spet govor o četrtkovi sek-ciji. Baje je bila ona predvčerašnjim uspešna, zakaj nisem ostal? Zagrenjen da sem, opazijo. Ne vem, rečem, nato o ženskem vpraša-nju. Danielle pripravila židovski jedilnik, kosher. Puste, neslane jedi. Piščanci v vseh možnih oblikah. Profesor Slater je blazno umirjen,

sprašujem, kaj daje ta mir. Čez dober mesec bom že doma, to pre-mišljam, ko v trenutku tišine slišim avion. Odsprehajam se do okna, gledam prazno ulico, utripajoč svetlobni napis za neko pivo. — Če boste očistili vse predsodke, kaj bo potem ostalo? vprašam, nato še vsiljiveje: — Če pometeš možgane in ni v njih nobenih zadržkov in sovraštev (kakšne čudovite reči se storijo iz sovraštva!), ostanejo nezanimiva telesa. Prečudovita dela so nastala iz strahu in bojaželj-nosti, iz kompleksov in nesreč... Romani, sublimacije težav! Od milijon nesrečnežev, reče počasi Slater, kot da sestavlja hišo iz igral-nih kart, je samo eden pisatelj. S to mislijo grem spat. Sanjam, kako sem pahnil brata čez gladko ploščad. Nekaj sva se trepljala, nato mu je spodrsnilo. Padel je globoko, globoko. Prebudil sem se, pil pivo, prisluškoval pokanju lesa.

Devetega maja. Šli k reki dopoldne. Jim in Cathy. Srečal Rudolfa. Pozno zajtrkovali v francoski slaščičarni. Miza je bila potem vsa po-drobljena, koščki kruha so se napili kave in postali kot kakšni ne-okretni prašički. Kruh je res dober tam. Rudolf je nedvomno špijon. Spraševal me je o Jugoslaviji, o Rankoviću. Študira drugo svetovno vojno. Hvali, blazno hvali. Sprašuje, kdaj ga bom spet učil sloven-ščine. Njegov srajčni žep je vedno poln svinčnikov.

Popoldne delal na Jurijevem dnevniku. Odkril anagrame in akro-stihe. Dolgo sem se spraševal, kaj bi pomenile »gerbere«, ki toliko-krat nastopajo.

... Vstopil sem v njeno stanovanje. Na steni in po pisalni mizi je bilo vse polno gerber. Lepo urejene v šopkih, prevezane s pentlja-mi. Začutil sem, kako me to dekle spoštuje, koliko pozornosti posveča slehernemu mojemu obisku. Posebno me je vznemirila gerbera v ko-tičku, kot kakšno majhno svetišče. Bila je že nekoliko obledela, vendar polna življenja in je pripovedovala čisto svojo zgodbo... (nato sledi ljubezenska scena z Marijo).

Gerber(a) — Berger.

Nato: ... Jutro urnih rok, isto jemanje. Jeza udarja razum, iščem jeklenost. Javim uro. Rano. Igličast jok... In še njeno ime: ... Majh-ne anarhistične ribarije, igrice jalovih akademikov! Mišljenje agonije razuma in jokavi apeli!

Nikdar pač ne bom razumel zadnjega stavka: čiste vode, točni naslovi. Poskušal bom naročiti pojasnilne sanje.

10. maja. Nič pošte. Kolovratil po ulici do sosednjega kraja. Da bi me kdo zasledoval. Počakal bi ga, zgrabil za vrat, peljal domov, zaklenil vrata in bi ga prav fašistično zasliševal. Zvezal bi mu roke, ga posadil na stol in če mi kakšno vprašanje ne bi bilo všeč, bi ga mahnil, da bi mastno počilo. Lasal bi ga in brcal v rit. — Povej mi, zakaj je izginil Jurij Berger, kam ste ga odvedli! Kje je pokopan? Ali živi? Za koga delaš? Prav zverinsko bi ga zasliševal. Postavil bi se v temo, nameril luči v oči, da bi ga peklo, on pa bi poskušal gle-dati stran. Potem bi ga lopnil po ušesu, boš gledal v luč, svinja!

Če se je kaj zarotilo zoper Jurija Bergerja, bi se kaj moralo za-rotiti zoper mene. Jaz sem naslednik Jurija Bergerja. Morda bi moral objaviti članek v Timesu. Naslov: »Raziskujem skrivnost Jurija Ber-gerja«. Potem bi me mogoče napadli, kot so njega. Potem bi mogoče izginil, kot je on. Ali so vendarle že vse tako uredili, da ne bo nikdar nič jasno. Morda so podtaknili Jurijev dnevnik, morda pa se jim je vendarle zdel nedolžen, da so ga pustili ležati, a je Jurij v njem skril

šifro, po kateri bi bilo mogoče razvozlati celo reč. Le kam jo je skril? Kdo je bil Jurij Berger? Kaj je počel v Afriki?

Ponovilo se je, kar me je vznemirjalo pred meseci. Spet je zvonil telefon, a ko sem se oglasil, je bilo na oni strani vse tiho. Toliko časa že ni bilo tega, da sem skoraj pozabil. Kaj naj človek počne s temi stvarmi? Vedno sem skrito upal, da me kliče kdo, ki bi mi rad kaj pojasnil, zato tudi nisem prosil, naj mi zamenjajo številko.

Narisal sem si več shem:

1. Jurij Berger	pisatelj	dnevnik literatura dnevnik realnost	
	špijon	dnevnik šifra dnevnik podtaknjen	
	pustolovec	dnevnik realnost sredstvo za zabrisanje sledov, namerno izginotje	
2. Špijon	naš	naši vse vedo naši ne vedo mrtev, zaprt	jaz naiven jaz v nevarnosti jaz v nevarnosti
	lokalni	mrtev, zaprt dela pod novimi pogoji	
	ameriški, ruski	dela pod novimi pogoji odpotoval	
	ljubica	ona telefonira?	dostojna gospa prostitutka
3. Marija	špijonka	telefonira policija?	
	izmišljotina		
	šifra	pomeni naslov, osebo pomeni stvar, gibanje	

Dvanajstega maja. Že mesece nisem pisatelj, temveč literarni raziskovalec. Bojim se, da to vpliva na moje delo. Stari gospodje akademiki bodo trdo sedli, ko jih seznanim, da mi ni mogoče pisati romana, ampak dobé literarno študijo, opis iskanja jedra dnevnika Jurija Bergerja, pa poročilo o lastnih težavah pri pisanju o takšnem predmetu. Zanimivo, da sem tudi pri Jurijevem dnevniku naletel na pasaže, ki so mi dale misliti, da je možakar v dvomih glede svojih

zapisov oziroma da je pisatelj samo nekako slučajno. Pred menoj je poglavje, ki opisuje dogodek v Hilton hotelu. Moram reči, da sem pošteno zmeden ob njem.

»Z Marijo, včasih postanem žalosten, ko se zatopim vanjo, kot bi jo gledal za visokimi kovinskimi vrtnimi vrati, kako me vabi z roko, ki jo je pomolila skoz rešetke, mene pa nese stran, včasih pa jo sovražim, da bi tolkel po njej, da, stopil nanjo, ali da mi ne bi bilo žal, če bi jo nenadoma zabrisalo v kako skalo in bi ji glava padla na prsi, in roke bi ji povešeno gledale iz sploščenega trupa, včasih bi se ji hotel kar maščevati za svojo slabo voljo, z njo torej se bližava hotelu. Zdaj me vabi izza visoke cvetlične ograje. Kakor da spi vsa v belem ali da mi jo prinašajo... Moj bog, kako jo ljubim. Malo mi leze v uho, drži se me in njeni lasje me zaščegetajo po vratu. Moram jo malo prijeti za prsi, da zajavka, to stori skoraj kot umetna punčka. Tu sva zdaj v Stadtler-Hiltonu, stara, skoraj cerkvena hiša, v veži je mračno in vsepovsod prašni, mlečnorumeni lestenci. Mislim si, gotovo naju za kakšnim stebrom, sedeč na rdeče tapeciranih stopnicah čaka kak hudič, pa bo treba govoriti o politiki ure in ure. Jaz vendar hočem v posteljo, kje v kakšnem visokem nadstropju... Pomislim, da bi bil v takšnem hotelu z Barbaro. Kar stresem se ob misli. Barbara je za kakšno vlažno, umazano travo, za pet minut. Šumljala sva torej po tistem rdečem tekaču brez prekinitve. Receptor je bil v tisti oltarčkasti kabini kot kakšen gluha osvajalec iz veselja, vendar sva dobila ključ brez težav. Podobe v sobi so bile stare stoletja. Rožnate, temnomodre. Mislim na okna, ki kažejo večerno mesto. Mala soparica z ulic, zrak je zasopel, da takoj spet zaprem. Kopalnica je iz mesnatordečih porcelanastih ploščic. Malce drsava po njih, postelja pa je rahla in udobna. Mesto zunaj vse bolj preplavlja oljno jezero, malo je še ostrin, nato pa še tiste oblike rdeča sluz, ki se v hipu zmehča in potemni.

Marija gotovo ne sodi sem. To je kongres starcev. Že, da jo požirajo z očmi, ampak z referati in našimi načrti in domislicami se vse tako prestavi v negotovost (kaj če me pošljejo v drugo mesto, obstopi me gruča štirih in me odvedejo naravnost na letališče — prav tako pa lahko vstopijo v njeno sobo in ji naročijo, da mora v trenutku drugam!). In še to vem, da bi morala ona pravzaprav malo po trgovinah, da bi jo moral spremiti, pa me čakajo hudobci... Seveda ji ne bi dovolil, da bi ona prišla do takšnega sklepa sama. Zelo bi kričal in žrlo bi me, če bi mi rekla o tem. Ta politika je pederastična zarota, kvečjemu kakšna srednja gospa v kostimu iz moškega blaga se pojav...

V Hiltonu sem imel dva prijatelja. Prvi je bil, ko sem zašel z dvigalom. Pravzaprav se mi ni dalo čakati na glavno dvigalo in sem hotel peš iz sejne dvorane v vežo. Stopnice pa so se končale v tretjem nadstropju, nato sem našel neki hodnik, kjer so tudi bili napisi, da je izhod. Prišel sem v kuhinjo. Ni mi bilo narobe, da sem prišel med natakraje, ampak so me nazijali. Potem sem se počutil blazno zgrešenega in majhnega. Odpeljali so me z dvigalom za služabnike do nekih stranskih vrat. Drugi je bil, ko sem ukradel pepelnik. Zalotili so me. Bil je mlad mož, kot kak poročnik. Vzel mi je pepelnik in rekel, da tega ne morem vzeti s seboj. Pri tem se je tako dostojanstveno držal, da sem se prav odplazil od ponižanja.

Sprašujem se, kaj le bom s tem. Ali je res toliko pomembno, da sem prišel sem, bogu za rit? Nekateri me prepričujejo, da je vse-

kakor. Zalokar posebno, nekaj je tudi govoril, da bom prišel v ozko skupino, ki ji bojo zdaj na kongresu pokazali neko odkritje. O tem moram spregovoriti posebej, ker je najbrž velika reč.

Sicer pa ne vem, kaj imajo od mene. Kaj le lahko ukrenem, poslušam pač. Sedim v tisti dvorani in kimam. Res bolj malo razumem. Mogoče me hočejo takega. Da si nabiram življenjskih izkušenj, da pisarim tale svoj dnevnik, kot kakšen elitni pisatelj? Ali sem res pisatelj? Le kdo bo bral tele zapiske? Dajejo mi pa kar obilno plačo. Nekaj je skrivnostnega okrog tega, nikomur ne smem praviti, niti Mariji. Nič kaj ne verjamem v resnost tega, kar se dogaja, vsi ti resni gospodi, v črnem in s kozarci v rokah, kako dajejo roke v žep, pa eno nogo naprej. Pa le čakam, da me bojo poklicali, da bo nekoč ponoči zazvonilo in me bodo povabili poročat. Morda pa ne verjamem samo v daljni cilj, ob tem pa se mi stvari kar dogajajo? V bistvu, res samo v bistvu, ravnam, kot ravnam, v interesih domovine, da bi mi pa kdo to izrecno priznal ali me klical na odgovornost, to ne!

Odkritje. Med odmorom, ki so ga drugi porabili za kosilo, me je Zalokar odpeljal v neko stransko krilo. Bilo je najprej zelo razsvetljeno, nato pa so bile samo še ultravijolične luči, ki so me zelo slepile. Vstopila sva. Za mizami so sedeli operaterji v belih haljah. Ob stenah so bili računalniki, to sem že videl. Na nekoliko privzdignjenem stolu so imeli neko dekle. Rekel bi, da so bili zdravniki, nekaj so se pogovarjali z njo, nato je pristopil nekdo z injekcijsko iglo. Ona se je samo smehljala. Z vato so ji očistili neko mesto nad nogami, nato kot da ji kaj... (tu manjka v rokopisu točno ena stran).

V kadi, ki je bila prekrita s polivinilno plahto, je naraščalo rožnatosivo telo. Poskus je bil uspešen. Le naši kolegi so se zelo razburili in slišal sem, kako so rekli: — Čiste račune! Nekdo od onih pa je odvrnil: — Čiste vode!

Tu se vse skupaj konča. Naprej so spet dolgovezni opisi konference in kaže, da se je avtor sam dolgočasil ob njih.

Govoril sem že bil s hotelom, celo z njegovim upravnikom, spraševal sem ga o kongresu, biokemični ali medicinski... Pokazal mi je cel seznam. O kakšnem računalniku in stranskem krilu z vijoličnimi lučmi ni imel pojma. Slišal ni niti na ime Berger, niti Zalokar... prepuštil mi je, da sem brskal po knjigi gostov, toda opazil nisem niti enega rojaka.

Hotel sem si pomagati s prizorom streljanja na letališču, kjer naj bi ugrabili Zalokarja in njegovo ženo, vendar so bile stične točke tako redke in nejasne, da sem vse skupaj opustil. Jurij Berger je moral biti malo nor. Njegova literatura pa je tudi včasih že kar utrudljiva. Le kako je to pisal? Sproti zapisoval, kar se mu je dogajalo. Če bi le našel kak koncept. Morda je pisal kar v stroj, zaužil malo LSD, pa se mu je razburila domišljija...

Trinajstega maja. Prebiral »dnevnik«. Jim me je opozoril na knjigo Bronowskega. Našel sem jo v zakotni knjigarni. Ne morem se je prav lotiti. Še malo in se sploh ne bom več mogel pritakniti svojega romana. Pošte nobene, le računi.

Štirinajstega maja. Pošta od doma. Sami prazni stavki o tem, kje so večerjali, kam gredo na dopust in tako. Da je punčka zrasla... Niti omenili niso moje prošnje, naj kdo stopi do dr. Radiča.

Petnajstega maja. Blazna vročina, hvala bogu, da odidem iz tega kotla. Vedno sem mislil, da je pri morju kaj vetra. Drek pa veter!

Nekako se skušam privaditi na misel, da mi tudi Brane ne bo odpisal. Šele zvečer odidem malo ven. Gledam utrinke. Šel v pivnico na glavni aveniji in se nežno napil. Potem so mi rekli, da so prejšnji večer prav tam neznanci postrelili štiri goste. V roman bi moral vključiti nekaj teh fantastičnih elementov. Ki pa sploh niso fantastični, ampak prebedasta kamnita resnica. Recimo, da junak prisostvuje takšnemu dogodku. Nato zasleduje zločince. Odkrije njihovo gnezdo. Na svojo roko zalezuje ... Potem se mi vse skupaj upre ... prelahko, da bi dokončal. Cenene kriminalke. Srečen konec: nato sta se objela in Richard ji je zašepetal na uho: Nikdar več te ne bom pustil same. Tudi ona ga je objela in začutil je njene jedre prsi ... Kakšna grozota. Devetdeset odstotkov pisateljev uporablja v ljubezenskih scenah prav isti stavek. Njene jedre prsi so mu čvrsto obstale v rokah. In potem sta plavala v valovih strasti do zore ... Gnus! A propoz, povedali so mi, da je Cathy nekakšna pisateljica. Vprašal sem jo, kakšne reči neki piše. Rekla je: — Veste, to je tako, 30 % seksa, pa ravno toliko politike, potem freudistična razlaga in družinske travme 40 odstotkov. Pisateljstvo, periferna obrt!

Šestnajstega maja. Spet nedelja. Spet zajtrk v Patisserie Francaise. Spet k reki. Srečali neke znance, ki so Cathy podarili majhno zeleno rastlino, nekoliko podobno kaktusu. Ob prihodu domov sta mi izročila to zelenjavo z neko čestitko. Češ da sem pridno delal in da se kmalu vračam domov, pa spomin, pa prijateljstvo, pa tako. Zdelo se mi je malo čudno, ne podarjaš vendar stvari, ki so ti bile pravkar podarjene, pa še vpričo daritve ... Spravil sem jo v steklenico pomarančnega soka. Baje stvar naglo raste.

Sedemnajstega maja. Blazno raste. Čez noč se mi je razrasla za kakšnih deset centimetrov, da sem bil prav začuden. Spet dvakrat zvonil telefon. Drugič sem rekel v telefon še: — Jurij Berger, Marija! Vse tiho. Rastlina čudovito raste in popije deci vode na uro. Moral bi končno začeti pisati roman. Ideja je vendar vsa tu, na razpolago: Jurij Berger se je izgubil v tuji deželi, zapadel pod vpliv tajne organizacije ... pisal dnevnik ... Dnevnik je tu. Ljubezenska zgodba je tu, kako je držal Marijo za prsi in drugo, in ona se je privijala k njemu ... In potem ga je izgubila; nobenega sporočila, ona ga išče ... Napoti se po sledi spominov ... tudi njo zgrabijo ... Fant, to je res, to je vse res, kako naj končam po svoje? Rastlina mi raste pred očmi. Sklenem, da jo montiram bliže umivalnika. Najdem mesto, kjer stalno malo kaplja.

Najrajši bi dnevnik vrgel stran.

Noč na osemnajsti maj.

V sanjah se vozijo črni avtomobili in oficirji. Ruske volge. Proti palači, ki je videti kot Capitol. Vse luči so prižgane. Pred vhodom se blazno prepiram z nekim moškim, ki stoji z eno nogo na spodnji, z eno na zgornji stopnici. Obrit po glavi, v črni obleki. — Rekel sem vam, ne prihajajte več sem, vas smo odrezali. — Vi ste delali napake, kričim, vi ste krivi, da gre z državo vse narobe, vas bomo odstavili, ne vi mene! Nato me odpeljejo v majhno, toplo, udobno stanovanje z vrtečim se pisalnim lestencem. Na lestencu so narisane velike vijugaste rože in se zdaj prepletajo, kot v kakšni počasni reki valovijo alge. Nato se iz luči oglasi glas: — Govori vam Jurij Berger, za božjo

voljo odnehajte s tem brskanjem, sploh si ne predstavljate, koliko časa me stane, da brišem sledove za sabo, zdaj sem ranljiv za vsako malenkost, odpotujte, če mi hočete dobro. Luč pa se vrti vedno težje in se vsak rob strahotno lesketa, da v ritmu zapiram oči. Čez nekaj časa se dvigam in padam z obrati. Srpaste slike na lestencu mečejo pošastne sence po beli steni. Lezem v slamnat kot. Sence se prihuljeno vlačijo po sobi, majhna rdeča pika sede poleg mene, zdaj zdaj me bo naskočila. Lesteneec kakor da se je umiril in zdaj me motrita bela črta in rdeča pika. Kosasto zamahujeta, ko dihata. Nekje nad nami se odpira kupola, v noč šine zelen žarek. Rdeča pika me šavsne in odmaknem se — bela črta čaka, iz kupole govori odmevajoč glas: — Tu v nas se v drugem času in drugem prostoru nahaja nov planet, v nas bivajo drugi ljudje, ki zaživijo šele po naši smrti. Naša smrt je odvisna od njih, zato se moramo z njimi pogovoriti. Vstopil je častnik v temnomodri uniformi in vrgel predme dnevnik. Nato ga je obrnil proti barvasti luči. V straneh so zaživele žive podobe, fotografije morij in planin. — Tole si ti gledal, pa nisi videl, reče, — ker si gledal z zdravim razumom in ker si sledil črkam. Črke so samo pretveza. Črke so samo pretveza. Črke so samo pretveza...

Zbudil sem se v bučno in temačno jutro.

Osemnajstega maja. Vsepovsod okrog moje sobe so odmevali nekakšni selivski glasovi in podarjena rastlina se je razrasla čez celo okno. V bistvu mi je zakrivala svetlobo. Sklenil sem se je znebiti po kratkem postopku. Lahko se zbudim zadavljen od tega domiselnega darila! Potem sem opazil, da zvoni tudi telefon. Zdirkal sem brez hlač v predsobo.

— Ja, rečem.

— Jaz sem, reče ženski glas. Jaz menda še spim in sploh ne reagiram.

— Aha, se slišim, nato mi začne lezti po možganih, da je mogoče bistveno.

— Jaz, Marija, rada bi govorila s tabo.

Šlo mi je po hrbtu, da sem se moral nasloniti na steno, da sem zaustavil. — Halo, halo, sem neučakano skoraj zavpil, — prosim, kdo ste?

— Jaz vendar. Glas, ki je kot kakšna struna, ki se bo zdaj zdaj utrgala, kakšna nit, po kateri teče kaplja sladkorja. Nekaj med srebrno žlico in začetkom kolcanja. Fin tenek pianissimo, prozorno tekoče skoz biserne zobe. — Ja, rečem, vse vem, samo pridite sem. — Daj no, kaj me ne poznaš? — Rad bi se pogovarjal z vami, prosim, ali pa pridem jaz tja... — Ne, saj se ne mudi, pravzaprav ne vem, kaj bi zdaj rekla, ko si menda vse pozabil. — Jaz pozabil? Ne ne... — Veš kaj, jaz bi šla na kosilo, samo danes sem v mestu. — To je neverjetno, rečem naglo, — to je neverjetno! — Opoldne v slaščičarni ob reki, ja? Potem sva zaprla telefon in njen glas se je zdaj motal v moji glavi v obliki vseh besed, ki jih je izgovorila. Lopnil sem rastlino, ki je je bilo že kar dva metra, pa sem bil presenečen nad trdoto.

Čakal sem v Patisserie Francaise do štirih popoldne. Sami običajni obrazi, nihče se ni zmenil zame, povečini v parih ali večjih skupinah. Marije nisem dočakal. Prav zaprl sem oči in poslušal, če me kateri od glasov spominja na telefonskega. Enkrat je zvonil telefon in natakaj je dvakrat ponovil: — Dr. Grabow? Dr. Grabow?

Dvajsetega maja.

To je že blaznost. Rajši bi nosil drva, sode prekladal. In ta moja rastlina! Štrli k pisalni mizi in spodriva knjige na njej. Če bi čakal nanjo, bi jih pometala z mize. Saj jo bo težko spraviti iz stanovanja. Ko sem omenil Cathy in Jimu, sta se samo smejala. Lepega dne si bom moral izsekati pot do postelje. Vendar je nekako simpatična in lepa. Listi so kot nežne roke, puhasti po površini, prav krhki, in dokler se ne odločim za popolno odstranitev, ji ne morem storiti žalega.

Brane mi sploh ne odgovori. Domovina me namenoma pozablja. Včasih se sprašujem, če me niso nalašč poslali ven. Pa koliko so govorili tistikrat, kakšna čast in predprava, da je takšna nagrada... O Mariji ne duha ne sluha... samo presedam se, včasih kaj zaužijem, borim se s svojo rastlino, ki kar poganja in štrli. Na TV sem gledal razgovor neke nacionalne komisije za očiščevanje okolja. Eden od članov, menda neki znameniti pesnik, je udaril po mizi in rekel: — Očistili bomo svet teh umazanij! Toliko časa bomo čistili, da se bo svetilo. Nobenih svinjarij ne dovolimo več! Najbolj nas onesnažujejo ti mladi. Kalijo vodo in zrak! In kar je bistveno: oni mislijo samo za tisti čas, ko bojo sami živeli, naprej ne mislijo, na ohranitev človeštva ne mislijo, na to, da za njimi pridejo drugi in za onimi tretji... človek pa je neuničljiv in večni! Že jutri bodo vode čiste, da bodo lahko iz njih brez skrbi zajemali naši vnuki pojutrišnjem!

Moram reči, da se mi je zdelo, da gre možaku predvsem za tisti svoj ribolov.

21. maja.

Priletel je Jim. Bil je ves moder v obraz in samo to je zatulil, da so mu neki tipi zadavili Cathy. Tekel sem gor in našel vse poruvano, pometano, razlomljeno. Cathy je ležala na pol na klopi, ki se je sesedla, na pol na tleh, nekaj malega krvi na belo pobarvanem zaboju, ki je rabil kot sedež. Pod roko tudi krvavo, sicer pa vse ošpičeno od razbitega kozarca, ki ga je morala prav ožemati. Šipe so bile izbite ali predrte, blazinice, ki so jih imeli nameščene v nekakšnem predsobnem kavnem kotu, so bile razparane in pomešane med cvetlične lončke, bloki in knjige, kot bi nekdo čistil z njimi, listki, zataknjeni v Cathyna usta, stoli, kot da ji je hotel kdo nerodno zložiti na čim manjši prostor, v kuhinji sem videl neke cvrčeče mase, razbita jajca. Cathy je imela tudi nekaj krvi po krilu. V kuhinji pa se je žgalo. Ena ohlapna roka je zamigala in nato padla dol po robu klopi. Nekaj je hotela reči, pa je samo pihala. Jim je zvonil in tudi na cesti spodaj je bilo slišati gasilce, rešilce ali kaj.

Jim se je stregel z bolniškim strežnikom. Policija je ugotovila, da so napadalci čakali, da bi jih kdo prijel, pa ni bilo nikjer nikogar. Neki huligani. Na steni so tudi napisali: KAR JE ČRNO, JE LEPO, KAR JE BELO, JE GRDO. In sploh je toliko prstnih odtisov, da jih praktično že imajo. Cathy da bo v redu. Potem je Jim blazno tekel po ulicah.

Na TV je bilo drugo nadaljevanje čistega zraka. Malcolm Morgestern je pripovedoval čisto potihem: »Zemlja se bo vrtela počasneje in ljudje se bodo spet začeli ljubiti, živeli bodo spet v dvoje in bodo imeli po dva otroka, vzgajali jih bodo k pokorščini in bodo imeli radi klasično glasbo. Da bodo očistili zrak in vode in tudi obiskali druge planete, kjer bodo uvedli red in čistočo. Drugi planeti bodo obiskali tretje planete in galaksije. In povsod bodo hoteli imeti red in mir.«

Čez štirinajst dni grem domov. Pošte nobene, rastlina napolnila pisalno mizo, kuhinjsko nišo, okni.

Petindvajsetega maja.

Ponovno se je oglasila Marija. Bila je topla in neposredna. Rekla, da takrat ni utegnila, ker so jo nasiloma zadržali. »Nasiloma zadržali«. Da bo vse pojasnila. Obišče me ponoči, med dvanajsto in eno. Naj pripravim, kar sem doslej naredil.

Poskušal sem skrčiti rastlino, vendar je uporna. Kakor je videti nežna, nenevarna, je neukrotljiva in solidna. Komaj je še prostor za dva stola in posteljo.

VI.

Tu pred menoj je torej dnevnik Mihe Puppisa. Pisal ga je bil med svojim bivanjem v tujini, kamor je odpotoval po sledi Jurija Bergerja. Miha Puppis je nenavadna osebnost — menim, da je dolžnost pisatelja, ki popisuje ves primer, da natančneje (torej izčrpnije, kot je mogoče zgolj z reprodukcijo dnevnika) posreduje njegove doživljaje.

Lorena in njen zaročenec Klavdij sta Miha Puppisa povabila na potovanje z avtom. Odsotni so bili kakšne štiri dni, ravno pravšnji čas, da še uredi vse potrebno za skorajšnji odhod v domovino. Vožnja je bila nekoliko utrudljiva, čeprav je minevala z neobveznim klepetanjem o prijateljih, znancih, njihovih življenjskih zapletih... Enoлично pokrajino, ki je bila še po tristo kilometrih kar naprej podobna nekakšni svetlorjavi, komaj vzvalovljeni odeji, je poživiljal pogovor o seksu. Razlagal je recimo, da ima on sam probleme z nežnostjo, nakar se je Lorena prisrčno zasmejala in ga pogladila po glavi. No, obiskali so neko črnsko družino, nedaleč od središča mesta, ki je bilo prestolnica cele velike države. Obračunali so stroške za bencin, kar se je Mihi Puppisu zdelo nekoliko zamalo, saj bi bila sama porabila ravno toliko, in si je obljubil, da česa takega sam ne bi nikdar naredil. Ko se je naspal po naporni poti, bilo je zgodnje jutro, je nekako avtomatično zašel na vrt. Bil je skrivnosten vrt, sicer poln rožnega cvetja, vendar skoraj nabit z grmičjem in drevjem vseh vrst, da si se težko kam prebil. Blazno zgodaj je bilo in vse polno zadirljivih ptičev. Nekdo je z ulice zagnal čez zid nekakšno staro kanto za smeti in zaropotalo je, kot bi čisto v bližini razgnalo cerkveni zvon. To je pognalo izza grmovja Klavdija — bil je nekako znojen in črnkast — in neko neznano žensko. Miha ni mogel ostati neopažen, zato je kolikor mogoče mirno in nevtravno pozdravil. Ženska pa se je zagnala proti njemu. — Fant, imam srečo, je rekla, — tebe sem iskala, jaz sem Marija. Takrat jo je Lorenin moški od zadaj lopnil z nekim vrtnim orodjem, pol-srpom pravzaprav, Miha pa je gledal z besom in drznostjo in se hotel zdaj zdaj zapičiti vanj. Marija je ležala na tleh in po njeni roki so se zaprašile mravlje; najbrž jo je na mestu ubil.

— Tu in tam, je zadihano rekel Klavdij, — je še komu do tega, da kaj pametnega počne. Recimo, da počisti s takimi barabami, ki mečejo umazane stare kante na tuje vrtove!

— Počisti? je začudeno rekel Miha Puppis.

— Tako je. S takimi, ki razburjajo poštene ljudi. Ki se vtaknejo v vsako sranje in se trudijo, da še bolj smrdi. In nekaj organizirajo. Kakšna nova internacionala mogoče, sivo-zelena za spremembo! Smetarska! Sivozelena! Barva plesni. Idioti! Bežž zdaj!

Zamahnil je z lopatico-srpom. Miha Puppis je odskočil in bežal. Že je bil na stopnicah. Hiša se je prebudila, nekaj lesenega je škripalo pa zvok straniščenega izplaka.

— Marija! je reklo od zgoraj z basom. Pa je bil Miha Puppis že pri vratih in pohodil je kup jutranjih časopisov. Avtomobili so vozili v službe. Jutro je sijalo od vneme in prijaznosti. Bilo je točno zelenosivo. Parki in beton, jeklo in drevje, sivkasta meglica od avtomobilov. Čudovito jutro. Pil je kavo stoje v enem od modernih barov v drevoredu, ki se izliva v središče mesta.

Vrnil se je s prvim vlakom. Bilo ga je strah in dopovedoval si je, da vendar odhaja domov, kjer bo vse drugače.

Dopovedoval si je, da bo vse drugače!

Pozvonil je na desni strani rjavo popleskanih vrat, kjer je na beli emajlirani ploščici pisalo:

PROF. DR. ŠTEFAN RADIČ

Oddahnil si je, zadeve se le niso tako bistveno spremenile med njegovo odsotnostjo. Pozvonil je še enkrat, preden je slišal kopitljanje v notranjosti. Bile so cikle in oseba se je trudila, da bi hodila čim oprezneje, najbrž se je čemu izogibala. Končno se je odprlo. Miha Puppis je zagledal nekoliko zaspano svetlolaso dekle v mornarski majici, ki si je brisala roke v zadnjico. S samimi zobmi je v ustih držala jabolko.

— Oprostite, je rekla skoz jabolko in je malo zacvrčalo od sline.

— Profesorja Radiča...

Gledala ga je in ji je bilo malo nerodno, mogoče je tudi malo zardela.

— Že razumem, je rekla, nato je zaklicala v notranjost, ki je bila sestavljena iz dolge predsobe, polne kartonskih zabojev in z rjuhami prekritih višjih predmetov, da pride takoj.

— Veste, je rekla, — to ste prišli na napačen naslov. Stopila je za korak ven, si medtem sezula coklo in se z bosimi prsti popraskala po gležnjih sosedne noge, pogledala emajlirano vizitko. — Nihče od nas pravzaprav ne ve, kdo je ta gospod ali če sploh je. Mi smo najeli stanovanje od nekih naših prijateljev. To je tako kot »Gostilna pri Tončku« ali »Levstikov hram«, pa Tončka ali Levstika recimo ni več tam. Ime! Saj razumete?

— Ne, je rekel Miha Puppis, dekle pa ga je preplašeno gledala.

— Ne razumem, kajti še pred enim letom je bil ta gospod pri sijajnem zdravju, lepo nastanjen tule notri, saj vse dobro vem, nobenega selilnega namena ni imel. Najmanj desetkrat sem že bil v temle stanovanju, tamle na desno je kuhinja, na levo kopalnica...

— V redu, je rekla dekle in skomignila, — jaz ne vem ničesar o tem. Jaz tukaj samo stanujem in sploh bojo drugi teden hišo porušili... Malo je pomislila. — Jaz nisem nobena hči ali kaj takega, če tako mislite. Jaz tukaj preprosto živim kot jaz in še kdo je z menoj...

— Kdaj ste se priselili sem, če smem vedeti? je poskusil Miha Puppis.

— Kdo ste? je zavpil nekdo od kuhinjskih vrat. Ali je od gradbenega podjetja?

— Ne, se je obrnila dekle in grizla jabolko v živo, da je morala tu pa tam izpljuniti kakšno peško. — Fantje so prestrašeni, da bojo kar začeli podirati, dokler smo še notri.

— Jaz sem Miha Puppis, včasih sem bil Radičev študent, bil sem nekaj časa v tujini . . .

— Kdaj smo prišli v tole stanovanje? je zdaj glasno poklicala dekle z ogrizkom.

— Deset let, jebenti, je nekdo rekel kot iz oddaljenega zvočnika.

— Deset let . . . je rekla punca in se malo posmejala.

— To ni res, je rekel obiskovalec, — pred enim letom . . .

— Jaaa, je zavzdihnila dekle, si sezula drugo coklo in se z nar-
tom postrgala po nepopraskani nogi.

— Pa kaj za en kurac je zdaj to, je reklo nekaj nekoliko bliže. Prišlo je do vrat in buljilo vanj. Postaló je skuštran možki s slamo v laseh.

— Veš, še sto stvari je za narediti, je rekel svetlolaski, ki se je takoj obrnila in previdno odcoklala nazaj, kot da bo zbrisala kakšne sveže napleskane magične rise. — Te preklete cokle, je rekla vase.

— Prosim, želite! je rekel oni kot prodajalec in se oprl na vrata, da bi jih mogel raztreščiti z enim samim sunkom.

— Jaz sem Miha Puppis, — medtem je oni zafrkljivo kimal, — iščem profesorja Radiča . . . to je rekel glasneje.

— Puppis, Papis, Krapis! Profesorja Radiča Jadiča Kradiča! NI NI nobenega Gadiča . . . ni ni . . . odkimal je z roko in jo začel kakor vrteti proti obiskovalcu. — Odpotoval, izdihnil, preselil, v dom onemoglih, ste vprašali tam? Tuberkuľozo na jajčnikih je imel! Še kaj?

— Jaz sem vljudno vprašal . . .

— Jaz sem vljudno pojasnil, da greste lahko v rit, da se mi jebe, kdo in kje je ta vaš profesor, in da imam ogromno dela . . . pokazal je z rokama velikanski krog, — ogromno dela, tako je. In če boste še dolgo vljudno čakali tukaj, vam bom vljudno zabrlesnil tale vrata in potem lahko študirate kvadraturo in prostornino stopnišča ali pa se preprosto odsprehajate po svojih poslih, ja? Fant je že skoraj zaprl vrata.

— Kje je pa prosim vaša vizitka? Pokazal je na napis ob zvoncu.

— Kje je pa prosim tvoja stara mama? je rekel stanovalec in sprožil odprto krilo. Miha Puppis je podstavil nogo.

— Jaz nisem noben smrkavec! je zavpil. — Jaz sem pisatelj, član društva slovenskih pisateljev!

— A tako? je rekel suho oni. Bil je miren, popravil si je lase.

— Še eno minuto bom čakal!

— Iščem lastnika tega stanovanja zaradi važne informacije! je trdno rekel Puppis.

— Kar se mene tiče, greste lahko v Ritenpik na Poljane, je rekel stanovalec, — lastnik je DRUŽBA!

— Ali ste vi kakšen predsednik te družbe? Odgovorite mi, pa grem stran.

— Staviva? V ozadju se je nabralo kakšnih pet oseb: dva majč-
kena mulca, ostali pa so bili bolj družinski, ate in mame. Vmešal se je sosed.

— Že spet kričanje! To je za milico! To je za telefonirat na mi-
lico!

— Gospod Truden, mir dajte! Tale blefer mi vdira v stanovanje, skoraj mi je napadel zaročenko, kriči name, podstavlja noge, kritizira državo, tepe, krade, ubija in tako naprej.

— Aha, je rekel Puppis in izvlekel nogo, ki jo je mimogrede pohodil neljubeznivi sogovornik. — Prosim, zakaj je vizitka profesor Radič, če ni nobenega profesorja Radiča?

— Saj sem jim že rekel, je odvrnil sosed, ki se je moral ravno umivati, ker je imel čez ramo rožnato brisačo, — pa so tako leni, že pet let je takole. Že pet let ni Radičev, pa še niso zamenjali napisa.

— Pet let? je zazijal Miha Puppis.

— Če ni šest.

— In tile niso v sorodu z Radiči?

— Niso, pri moji veri, da ne z Radiči, so pa že s kom v sorodu, se vam ne zdi?

Spet se je pojavila punca v mornarski majici, za njo pa je priko-racal še otrok. — Boris, prosim, daj no! je rekla in se že koketno nasmehnila obiskovalcu.

— Komaj pridem domov, pa sami škandalji, je rekel Miha Puppis, se zavrtel na petah in odšel na cesto, ne da bi imel voljo sploh še kaj spraševati.

Zatekel se je v točilnico v eni izmed ulic, ki se iztekajo v središče mesta. Popil je tri vodke, nato je sklenil telefonirati Branetu. — Oblast že ve, kaj se dogaja, si je rekel, — oblast je še edina reč, na katero se zanesem in ki se v bistvu nikdar ne more spremeniti. Šel je na pošto. Sekretariat za notranje zadeve je spremenil številko in tudi tam niso mogli najti zveze z Brankom Dobrilo. Telefonistka je čisto kratko povedala: — Bom dala tajnico pomočnika. Ko je prišel nov glas, je na vprašanje dobil pojasnilo: — Dobrila vendar ne dela več pri nas.

Nato je zamišljeno odkorakal proti društvu pisateljev. Še ga je našel v starinski vili na robu parka. Naokrog je še vedno bilo vse polno golobov in upokojencev. Čeprav je bil zelo zmeden in prestrašen in mu je šlo že prav vse na živce, da je enkrat skoraj padel pod avto in drugič domala razbil razstavo folklornih izdelkov, ki so jo imeli na nekem pločniku, mu je tu nekoliko odleglo: tu bo moral koga najti. Vstopil je po večkratnem trkanju. Za mizo v oddaljenem kotu sobe, ki je bila še vedno opremljena s temnim pohištvo, porumenelimi lestenci in mahasto mehкими preprogami, je sedela gospa z golšo. Pripravljen je bil na tovariški pozdrav, na kakšno veselo rokovanje, gospa z golšo pa ga je le hladno vprašala, ne da bi se ozrla iznad jate papirjev.

— Želite!

— Pravzaprav ... član tega društva sem, ali je Potočnik še predsednik?

— Potočnik? Predsednik? No, na to bo pa še malo čakal ... To je rekla izrazito posmehljivo in zmagoslavno.

— Ne razumem, hočete reči ...

— Saj mislite Lucijana Potočnika, pesnika?

— Seveda, dober prijatelj mi je, Luce ... bil je predsednik društva pisateljev pred enim letom, menda ga niste že pozabili ...

— Mladi mož, jaz bom menda vedela, kaj se dogaja v tem društvu. Kdo je predsednik, ali je bil predsednik, saj sem že nekaj let tajnica teh tajnosti ... tovariš Puppis, če se ne motim ... vaša zbirka pesmi ima naslov ...

— Balade in trobente!

— Saj saj ... pridite si pogledat tale hec, alzo, saj pravim ...

Miha Puppis je opazil, da ima ženska med različnimi papirji spretno zložen dnevni časopis in prebira male oglase.

— Poglejte tole!

Brala je v klasični slovenščini, z naglasom radijske napovedovalke:

»Preklicujem besedi »ukradeni krompir«, izrečeni v prepiru z g. Lojzko Stenovic, 1. maja letos. Jedli so pa le mojega!«

— Alzo, ali ni tole fino?

— Aha, je rekel Puppis, — kaj je torej s Potočnikom?

— Res ste dober človek, je rekla, — veste Potočnik, saj je bil dober fant, ampak malce neresen, silil se je v ospredje, kjer ga ni bilo treba. Bil je še tako mlad.

— Mlad? Kakšnih petdeset, pa mlad!

Ženska z golšo ga je napeto gledala.

— Pri pesnikih mora biti človek bolj trde kože, je rekla, pisatelji so mnogo boljši saj menda postanete pisatelj, kaj? Recimo naš Budihna...

— Kdo pa je zdaj predsednik?

— Zdaj je predsednica.

— Predsednica?

— Aha, gospa Trnkocy!

Mihi Puppisu se je začelo obračati in sedel je na kup časopisov.

— No, je že tukaj. V sobo je zaplesala starejša, zelo dobro ohranjena dama s torbico iz krokodila.

— Marjuči, je rekla takoj, — Marjuči — z glasom, kot bi ravno imela v grlu dolgo spolzek bonbon in ga noče pregrizniti, nato pa počasi v valovih nadaljevala:

— Srečala sem Roberta Findajzna, si predstavljate, Marjuči, pa je rekel, tole je kot nalašč za vaše društvo, in mi je povedal tale vic. Medtem je samo dirigentsko oplazila Puppisa in nadaljevala v strnjениh kolobarjih celuloze:

— Neki gospod je zelo shujšal in ga je bolelo, če je dolgo sedel, ker je imel zadaj same kosti in bolj malo tolšče, saj veste... Blazno ga je to motilo in je šel k zdravniku. Rekel mu je, veste, zadaj sem zdaj bolj suh in me strahotno boli, če dalj časa sedim, in sem mislil, če je kakšno zdravilo, ali mogoče injekcija, da bi se mi omehčalo, ker je res neznosno, ko so same kosti, in se tudi bojim, da se kaj zdrobi. Zdravnik je pokimal in ga pomiril. Svetoval je naslednje. Predno sede, naj se prime za kožo na vratu in si jo malo potegne gor, da se bo spodaj nategnila. Gospod je bil zadovoljen. Kar sprostil se je. Ni ga več bolelo, samo potegnil si je kožo gor in je bilo spodaj prijetno mehko in gladko. Enkrat gre torej v opero, ker je zelo rad poslušal opere. Na sporedu je bila Traviata. Predno je sedel, se je zgrabil zadaj in si nategnil kožo. Sijajno, užival je, presrečen, da je spet vse v redu. Pa ga je nekdo potrepljal z zadnjega sedeža. Rekel mu je: — Gospod, saj ni nič narobe, ampak sem mislil, če bi si popravili ovratnik, ker vam rit ven gleda!

Miha Puppis je prekinil hlodasti smeh tajnice Marjuči in vprašal obiskovalko, če je mogoče ona predsednica.

— Kakšno presenečenje, je rekla gospa niti najmanj presenečeno, — mladi Puppis, po tolikem času, ali ste bili po svetu...

— Gospa Trnkocy je zdaj predsednik že drugo mandatno dobo, je pojasnila Marjuči.

— Ali mi mogoče pojasnite, kaj se je zgodilo s Potočnikom? Se je zameril oblastem ali kaj?

— Potočnik, saj res, kaj je z njim? Še pred časom so nekateri govorili o njem kot o velikem talentu, no, jaz tega nisem nikdar rekla...

— Mislim, da je na zdravljenju, je rekla Marjuči z golšo.

— Na kakšnem zdravljenju? je skoraj zavpil Puppis.

— Saj veste, alkohol —

— Dajte no, je rekla gospa Trnkocy, — čisto navadno nor je!

— Nor?

Mihi Puppisu se je že spet po malem vrtelo v glavi in predsednica društva je dobivala najrazličnejše obraze, od zavaljenega sipastega do svetlečega ribjega gobca, zelenila se je in modrila, dokler ni postala rjavkast posušen list. List je padel na tla in Miha Puppis se je sklonil, da bi ga pobral.

— To so ta mladi, je čez čas v snu slišal golšasto govorjenje. — kar za predsednika se je prišel prijaviti, pa mogoče je hotel še kaj denarja, družbeno stanovanje ali kaj. Povem vam, navadno izsiljevanje!

— Prosim, Marjuči, skuhajte mi eno kavo, sem tako grozno izčrpana, in četudi je to, kar pravite, res, ne smeva izgubiti glave. Tistega Potočnika bi pa dala jaz zapreti. Packa je, navadna packa!

— Samo za tja, gospa predsednik, samo za tja!

Zadnji obisk, od katerega je pričakoval pojasnilo za čudne časovne zmešnjave, je bil namenjen dr. Brezigarju.

Dr. Brezigar, znani psihiater, je stanoval v vzhodnem predmestju. Ko je Puppis prispel do točke, kjer je pričakoval hišo, se je na smrt prestrašil. Izgubil je občutek za smer ali pa tudi tiste hiše ni več. Vse naokrog je bilo namreč toliko novih zgradb, da preprosto ni bil gotov, ali je prišel prav. Same supermoderne stolpnice, steklena vrata, lestenci, kovinske traverze... Steklene buče na otočkih trave, svetilke v obliki srpov in kladiv...

Omenil je naslov slučajnemu mimoidočemu, ta pa se je zasmeljal.

— Koroške ulice ni več, saj vidite, tu je zdaj Trg svobode in natanko tam, kjer je bila včasih hiša, katere številko ste omenili, se zdaj gradi 50-nadstropni nebotičnik, ki je prvi te vrste na svetu. Nima namreč trinajstega nadstropja. Tisto nadstropje je prazno. Nad dvanaajstim nadstropjem je zrak — eno nadstropje čisto navadnega zraka. Za dihati. Premor, z eno besedo. Ni treba graditi enega nadstropja, prihranite! In še zrak nemoteno cirkulira. Štirinajsto nadstropje pa vendar popolnoma varno plava natanko nad dvanaajstim, oddaljeno za višino enega nadstropja! To je odkritje arhitekta Petroviča. Petrovič se je šolal v Sovjetski zvezi in zdaj bodo tudi tam gradili takšne nebotičnike. Stvar je namreč praktična. Zgornji del nebotičnika lahko kadarkoli prenesete na drug prostor ali preprosto povežete na podstavek 12 nadstropij. Ali pa se z zgornjim delom kam odpeljete kot z letalom. Zadeva je zelo varna pred potresi, tudi v vetru se zgornji del le rahlo horizontalno premika, kar v primeru, da bi bil utemeljen v zemlji, ne bi bilo mogoče. Zgornji del je namreč pritrjen le z močjo magneta, sicer pa je vrh napolnjen s helijem in še ima pod seboj zračno blazino z raketnimi motorji. Izjemno, kajne?

- Morda poznate dr. Brezigarja?
- Psihiatra? Seveda.
- Morda veste, kje stanuje?
- V štirinajstem nadstropju vendar. Prejšnji teden so ga dogradili.

Miha Puppis se je odpravil na obisk k zdravniku.